

Sta op en schitter!

Bent u weleens in een halleluja-kerk geweest? Weet u wat ik bedoel, als ik dat zo (onaardig) zeg?

Kreeg u er, net als ik, ook een beetje pukkeltjes van?

Op mij werkt zo'n kerk meestal wat vervreemdend. Wij komen er af en toe: in zo'n donkere, theaterachtige zaal, met felle gekleurde spotlights, een uitgebreide band met gierende gitaren en drumstel en een groot repertoire aan lofliederen: praise.

Ik voel me er meestal niet zo thuis.

Maar ik besef heel goed: dat is een cultuurverschil. Smaak, stijl, opvoeding, gewoonte.

Ik vind daar niks (dacht ik), maar anderen blijkaar wel.

Want deze gemeenschappen groeien enorm hard de afgelopen 10 jaar.

Hier vlakbij, in Veenendaal, is bijvoorbeeld de Mozaïek-gemeente. In 2012 opgericht, met 40 leden. Inmiddels zitten daar 's zondags 4500 mensen in de kerk.

De Mozaïek-gemeente is ook naar andere plaatsen uitgebreid, van die eerste in Veenendaal naar 10, verspreid over heel Nederland.

Afgelopen kerst zijn er maar liefst negen kerstnachtdiensten georganiseerd om alle belangstellenden een plekje te bieden, in totaal 17.000 bezoekers.

Indrukwekkend.

Aan mij, en ik schat zomaar in dat dat ook voor u geldt, is een kerkruimte en liturgie als hier in de Eshof, wat meer ingetogen en uitgebalanceerd, beter besteed.

Maar toch.

Je zou kunnen zeggen dat de schriftlezing van vandaag ons wel een lesje leert.

Bescheiden en ingetogen is Salomo in ieder geval niet in Psalm 72.

Psalm 72 is één van de weinige psalmen die historisch zeer waarschijnlijk echt toegedicht kan worden aan Salomo zelf, die op dat moment vorst was.

Zijn vader David was de man van de vele oorlogen en de moord op Uria; hij had bloed aan zijn handen.

Salomo werd de koning van de vrede genoemd. Hij werd de man die bondgenootschappen sloot.

Het verenigde rijk van Israël en Juda was inmiddels stevig gevestigd en Salomo mocht de tempel bouwen en in gebruik nemen. Zijn tempel is het godsdienstig centrum van het hele rijk geworden.

Salomo pakt uit, de loftrumpet gaat aan - en hoe.

Vers na vers beschrijft hij hoe groot de daden van God zijn.

Luister nog maar eens naar het slot:

*Geprezen zij God, de HEER,
de God van Israël.
Hij doet wonderen, Hij alleen.
Geprezen zij zijn luisterrijke naam, voor eeuwig.
moge zijn luister heel de aarde vervullen.
Amen, amen.*

Nou nou, dat is toch best wel praise. Of niet soms?
Misschien kunnen we toch best wat leren van die Praise-gasten.
Ik kom daar zo nog even op terug.

Psalm 72 is ook de Psalm die heel sterk over *gerechtigheid* spreekt.
Salomo lijkt heel goed te beseffen dat koning zijn niet een makkelijk baantje is, waarin je uit de losse pols wat lakens uitdeelt.
Als een premier Schoof die, zo lijkt het, zomaar 'toevallig' premier werd en neutraal probeert te zijn.
Eerder een Willem-Alexander, die zich expliciet durft uit te spreken in zijn kersttoespraak.

Macht is een grote verantwoordelijkheid.
De constante verleiding om niet je eigen wil voorop te zetten, maar gericht te zijn op het goede voor jouw volk.
Oog hebben voor zwakkeren.
Niet jezelf verrijken, maar anderen tot bloei laten komen.
We hebben het lijstje van leiders meteen paraat, bij wie dat - op z'n zachtst gezegd - niet heel goed gelukt is.
Waar het in Psalm 72 om gaat, is een ander soort macht.
Macht om invloed uit te oefenen om recht te doen.
Macht dat het vermogen in zich heeft om vrede te brengen.
Vrede komt niet vanzelf, vrede gaat hand in hand met recht.
Salomo vraagt juist daarom in de eerste verzen van deze psalm:

*Geef o God, uw wetten aan de koning,
uw gerechtigheid aan de koningszoon.
Moge hij uw volk rechtvaardig besturen,
uw arme volk naar recht en wet.
Moge in zijn dagen de rechtvaardige bloeien,
de vrede wereldwijd zijn tot de maan niet meer bestaat.*

Een vrederijk.
Daar wachten we nog steeds op, toch?

Ook in de dagen van Jezus' geboorte zag men daar naar uit. De verlossing van de Romeinse onderdrukkers en de wrede bewindvoerders die elkaar in de geschiedenis van Israël hadden opgevolgd.

Wat een duisternis is er in de loop van de eeuwen over dit volk gekomen.

We zijn geneigd om bij die teksten over de duisternis, vooral te denken aan de ellende in de wereld.

We stonden er ook in het Kyriëgebed al bij stil. Wat is er een hoop ellende.

Vandaag wil ik ook stilstaan bij onze eigen duisternis, die soms veel dichterbij voelt dan alle ellende in de wereld. En ook voor de angst die we daarbij kunnen voelen.

Want als ik zo rondkijk, dan zie ik er genoeg in ons midden, waarvan we weten dat er lijden, ziekte en verdriet is.

Spanning in huwelijken, gebroken familierelaties en afstand tussen ouders en kinderen. Eenzaamheid, te midden van je eigen familieleden.

Wat kan het zeer doen.

Of mentale klachten, die we liever niet aan de grote klok hangen. Burn-outs, depressie en angst.

Ook onder ons en onder onze jongeren, in deze gemeente. Zullen we ze niet vergeten?

Hun namen noemen wij vaak in stilte.

We vinden het op één of andere manier makkelijker om te praten over lichamelijke ziekten.

Die zijn er helaas ook onder ons. Levensbedreigende ziekten, sluipend aanwezig soms, gevonden bij een 'gewone' controle. Het kan je zomaar overkomen en je leven flink ontregelen. Dan is zo'n jaarwisseling altijd extra spannend.

Een nieuw jaar: hoe zal het er uit zien?

Wie van ons weet hoe we hier aan het eind van dit jaar zullen zitten?

Zo'n gedachte kan je beklemmen.

Bang of moedeloos maken.

Het kan je overspoelen en je houvast is weg.

Vandaag wil ik graag - opnieuw - iets persoonlijks met u delen.

Want die beklemming, het niet meer weten, dat herken ik maar al te goed.

Al eerder heb ik u eens verteld over een heel donkere periode in mijn leven.

Een periode waarin ik er onverwachts alleen voor kwam te staan.

Thuis woonden nog twee kinderen en we maakten er samen het beste van.

Maar het verdriet lag in die tijd als een sluier over me heen.

U kent het wel. Je staat ermee op en je gaat ermee naar bed, alsof het niet licht wil worden.

Op een zondag zou ik met mijn jongste twee op bezoek gaan bij mijn oudste dochter. Zij woont in Delft en maakt deel uit van een evangelische gemeente. We zouden samen met haar naar de kerk gaan en daarna het bij haar thuis gezellig maken.

Die kerk, daar had ik totaal geen zin in.

Als er iets was waar ik nu geen moed voor had, dan was het praiseliederen zingen in een halleluja-kerk.

U begrijpt, ik kom even terug op wat ik aan het begin vertelde.

Met lood in de schoenen vertrok ik.

Voor de deur van de kerk heb ik de jongste twee laten uitstappen en gezegd, dat ik er zo aan kwam.

In de geparkeerde auto stortte ik mijn weerstand en verdriet ongefilterd bij God uit.

'Ik kan dit niet' zei ik.

'Het verdriet is te zwaar. Ik kan dit niet zelf.

'Wilt U mij dragen?'

Ik raapte mezelf na een poosje bij elkaar en ging naar binnen.

Daar, boven het podium met onvermijdelijk drumstel en gekleurde lampen, spatte het van de muur af mij tegemoet: *"Sta op en schitter, je licht is gekomen. Over jou schijnt de luister van de Heer"*.

En op dat moment gebeurde het.

Nee, God ging mij niet dragen.

Nee, ik werd niet opgetild.

God zette mij juist op mijn voeten neer.

Hij liet zijn luister over mij schijnen.

En Hij vulde mij met een overweldigend gevoel van vrede.

Hij gaf mij kracht om op mijn eigen benen te staan.

De context waarin de tekst "Sta op en schitter" uit Jesaja is geschreven, is een heel andere dan die uit Psalm 72. Het volk Israël was hopeloos verstrooid en er was nog geen perspectief op een nieuwe toekomst. Het zag er somber voor hen uit. Een klein volk, verdeeld en vernederd. Over duisternis gesproken.

Met Kerst lezen wij vaak de tekst *"Het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien"*. Dat is uit Jesaja 9. Daar wordt nog een vergezicht getoond, een belofte voor de toekomst: ooit, op een dag zal het volk dat zien.

Maar hier, in onze tekst uit Jesaja 60 wordt gesproken in de tegenwoordige tijd. Jesaja roept luid en duidelijk op om te gaan staan en zo zelf het duister te overwinnen. Op eigen benen.

Ik geloof dat God zo werkt.

Hij maakt geen willoze afhankelijke marionetten van ons. Hij zet ons in Zijn luister.

Hij vervult ons met zijn vrede.
Hoe zwaar de weg ook is, die we moeten gaan.

Twee jaar later, toen ik met Jan trouwde, was dit onze trouwtekst:

van Huub Oosterhuis, naar Psalm 70 en de lofzang van Zacharias:
*Een schoot van ontferming is onze God
hij heeft ons gezocht en gezien
zoals de opgaande zon aan de hemel*

*Hij is ons verschenen
toen wij in duisternis waren
in schaduw van dood*

*Hij zal onze voeten richten
op de weg van de vrede*

Dat is wat God doet.
Juist als wij in duisternis zijn, zelfs als we in de schaduw van de dood zijn.
Kracht geven om de weg te gaan.
De weg van de vrede.
Je zou er bijna praiseliederen van gaan zingen.

Onlangs kwamen wij een prachtig Opwekkingslied tegen, na een uitzending van Petrus in het land.

In die uitzending kwam een PKN gemeente in Kampen in beeld, die kerkasiel biedt aan een gezin met vier kinderen, dat uitgezet dreigt te worden naar Oezbekistan.

De uitzending van Petrus in het Land werd afgesloten met een Opwekkingslied “Maak ons hart onrustig, God”. Een lied over de weg van de vrede. Maar ook strijdlied.
Een lied dat oproept, net als de Psalm van Salomo, om de vrede te zoeken via gerechtigheid.

De weg van de vrede: dat is geen zoetig droomverhaal.
De weg van de vrede: dat is stevig op je benen gaan staan.

Laten we dat samen doen, in Zijn naam.
Opdat Zijn koninkrijk kome.
Amen.

*Eunice van Zomeren
5 januari 2025*